



LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIŲ ĮSTAIGA

ATASKAITA DĖL ŽMOGAUS TEISIŲ PADĖTIES VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS TARNYBOS VILNIAUS RINKTINĖS VADAVIETĖJE, PADVARIONIŲ UŽKARDOJE IR PADVARIONIŲ UŽKARDOS MEDININKŲ PASIENIO KONTROLĖS PUNKTE, KENOS UŽKARDOJE, KENOS UŽKARDOS VILNIAUS PASIENIO KONTROLĖS PUNKTE IR KENOS PASIENIO KONTROLĖS PUNKTE, VARĖNOS RINKTINĖS PURVĖNŲ UŽKARDOJE, UŽSIENIEČIŲ REGISTRACIJOS CENTRE

2017-05-22 Nr. 2017/1-49

Vilnius

I. NACIONALINĖ KANKINIMŲ PREVENCIJA IR BENDRA INFORMACIJA APIE ATLIKTĄ PATIKRINIMĄ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriams yra pavesta vykdyti nacionalinę kankinimų prevenciją laisvės apribojimo vietose nuolat jose lankantis (Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo (toliau vadinama ir – LR SKĮ) 3 ir 19¹ straipsnių nuostatos). Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaiga (toliau vadinama – Įstaiga) yra nacionalinė kankinimų prevencijos institucija.

2. Seimo kontrolierius, Įstaigos vadovas Augustinas Normantas, vykdydamas nacionalinę kankinimų prevenciją, pavedė Įstaigos Žmogaus teisių biuro patarėjams Kristinai Brazevič ir Jurui Taminskui 2017 m. balandžio 11–13 dienomis atlikti patikrinimus, siekiant išsiaiškinti žmogaus teisių padėtį, aštuoniuose (8) Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau vadinama – VSAT) objektuose: Vilniaus rinktinės vadavietėje (toliau vadinama – Vilniaus rinktinės vadavietė), Vilniaus rinktinės Padvarionių užkardeje (toliau vadinama – Padvarionių užkarda) ir Padvarionių užkardos Medininkų pasienio kontrolės punkte (toliau vadinama – Medininkų PKP), Kenos užkardeje (toliau vadinama – Kenos užkarda), Kenos užkardos Vilniaus pasienio kontrolės punkte (toliau vadinama – Vilniaus PKP) ir Kenos pasienio kontrolės punkte (toliau vadinama – Kenos PKP), Varėnos rinktinės Purvėnų užkardeje (toliau vadinama – Purvėnų užkarda) (toliau bendrai vadinama – Užkardos ir PKP), Užsieniečių registracijos centre (toliau vadinama – URC arba Centras).

3. Atliekant patikrinimus buvo bendrauta su Užkardų ir PKP pareigūnais, patikrinti registracijos žurnalai (pristatytų į užkardą asmenų apskaitos, budėjimo priėmimo ir perdavimo), kiti dokumentai; taip pat apžiūrėtos sulaikymo, prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo ir kitos patalpos.

Centre buvo vertinamas informacijos prieinamumas laikomiems asmenims.

4. Vilniaus rinktinės vadavietėje yra dvi (2) sulaikymo patalpos, Padvarionių užkardeje – viena (1) sulaikymo patalpa, Medininkų PKP – dvi (2) sulaikymo patalpos ir prieglobsčio prašytojų

apgyvendinimo patalpa, Kenos užkardoje – prieglobsčių prašytojų patalpa (gyvenamasis kambarys, virtuvėlė, sanitarinio mazgo patalpos), Vilniaus PKP – sulaikymo patalpa, Kenos PKP – sulaikymo patalpa ir prieglobsčio prašytojų patalpa, Purvėnų užkardoje – dvi (2) sulaikymo patalpos ir prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo patalpa. Vizito metu pirmiau nurodytose patalpose laikomų asmenų nebuvo.

Centre vizito metu buvo laikomi 104 asmenys: prieglobsčio prašytojų korpuse – 64; sulaikytųjų asmenų korpuse – 40.

II. AKTUALŪS TEISĖS AKTAI IR STANDARTAI

5. Svarbiausi teisės aktai ir standartai, taikytini atliekant patikrinimus Užkardose, PKP ir URC:

5.1. Lietuvos Respublikos Konstitucija;

5.2. Lietuvos Respublikos valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymas;

5.3. Lietuvos Respublikos įstatymas dėl užsieniečių teisinės padėties (toliau vadinama – ĮUTP);

5.4. Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija;

5.5. Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencija;

5.6. Europos Parlamento ir Tarybos 2013 m. birželio 26 d. direktyva 2013/33/ES (toliau vadinama – Direktyva), kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo;

5.7. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. gegužės 6 d. įsakymas Nr. 1V-346 „Dėl prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo pasienio kontrolės punktuose sąlygų aprašo patvirtinimo“ (toliau vadinama – Prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo sąlygų aprašas);

5.8. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. vasario 2 d. įsakymas Nr. V-55 „Dėl Privalomojo profilaktinio aplinkos kenksmingumo pašalinimo (dezinfekcijos, dezinfekcijos, deratizacijos) tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2016 m. rugpjūčio 29 d. įsakymo Nr. V-1045 redakcija) (toliau vadinama – Dezinfekcijos aprašas);

5.9. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymas Nr. V-450 „Dėl sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos teikiant pirmąją medicinos pagalbą, pirmosios medicinos pagalbos vaistinėlių ir pirmosios pagalbos rinkinių“ (2008 m. vasario 14 d. įsakymo Nr. V-93 redakcija) (toliau vadinama ir – Įsakymas dėl pirmosios medicinos pagalbos teikimo);

5.10. Laikinojo užsieniečių apgyvendinimo Užsieniečių registracijos centre sąlygų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2007 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 1V-340 (2016 m. vasario 24 d. įsakymo Nr. 1V-132 redakcija) „Dėl laikinojo užsieniečių apgyvendinimo Valstybės sienos apsaugos tarnyboje prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau vadinama – Laikinojo užsieniečių apgyvendinimo aprašas);

5.11. Pasienio kontrolės punktų statinio paskirties bendrųjų reikalavimų taisyklės, patvirtintos Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos vado 2009 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. 4-1 (2017 m. sausio 9 d. įsakymo Nr. 4-14 redakcija) (toliau vadinama – Reikalavimai statiniams);

5.12. Administracinio ir laikino sulaikymo patalpų naudojimo taisyklės, patvirtintos Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos vado 2015 m. liepos 27 d. įsakymu Nr. 4-259 (2016 m. rugsėjo 19 d. įsakymo Nr. 4-450 redakcija) (toliau vadinama – Taisyklės);

5.13. Reikalavimai įrengiamoms, remontuojamoms administracinio ir laikino sulaikymo patalpoms, patvirtinti Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų

ministerijos vado 2015 m. liepos 27 d. įsakymu Nr. 4-259 (toliau vadinama – Reikalavimai patalpoms);

5.14. Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Užsieniečių registracijos centro vado 2011 m. lapkričio 28 d. įsakymas Nr. 3K-241 „Užsieniečių, apgyvendintų Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Užsieniečių registracijos centre, asmens bylų tvarkymo bei tyrimo veiksmų atlikimo tvarkos aprašas“ (toliau vadinama – Bylų tvarkymo ir tyrimo veiksmų atlikimo tvarkos aprašas).

6. Vertinant elgesį su asmenimis, kurių laisvė yra apribota, ir tokių asmenų laikymo sąlygas, svarbu vadovautis tarptautinių institucijų rekomendacijomis. Europos valstybėse žmogaus teisių būklę įvairiose laisvės atėmimo (apribojimo) vietose vertina ir kankinimų prevenciją vykdo Europos Komitetas prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą (toliau vadinama – CPT). Ši tarptautinė institucija savo rekomendacijose yra nustačiusi elgesio su asmenimis, iš kurių atimta (arba apribota) laisvė, standartus ([CPT/Inf/E (2002) 1-Rev. 2015]¹); šių standartų privalo laikytis valstybės, Europos Tarybos narės, Europos konvencijos prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą dalyvės.

III. TIKRINTOS SRITYS IR NUSTATYTI TRŪKUMAI

7. Patikrinimų metu buvo nustatomos ir vertinamos faktinės aplinkybės, susijusios su asmenų laikymo bei higienos sąlygomis VSAT užkardų ir PKP patalpose, sulaikytiems asmenims taikomomis saugumo priemonėmis, medicinos pagalba, informacijos pasiekiamumu; taip pat buvo aiškinamasi, ar URC apgyvendintiems asmenims prieinama visa jiems reikalinga informacija.

8. *Dėl patalpų pritaikymo asmenims su negalia*

8.1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus 2015 ir 2016² metų ataskaitose (toliau bendrai vadinama – Ataskaitos, o atskirai – 2015 m. Ataskaita ir 2016 m. Ataskaita) nurodyta, jog privaloma imtis atitinkamų priemonių, kad neįgaliesiems būtų užtikrinta jų poreikius atitinkanti fizinė aplinka. Šiose Ataskaitose VSAT buvo rekomenduota įvertinti galimybes prie užkardų ir PKP įėjimų įrengti nuovažas, kad asmenys su negalia į jas galėtų patekti be papildomų sunkumų, taip pat įrengti bent po vieną asmenims su negalia pritaikytą asmens higienos patalpą bei dalį patalpų, skirtų asmenų laisvei suvaržyti, pritaikyti asmenų su negalia poreikiams arba užtikrinti, kad neįgalieji nebūtų laikomi jiems nepritaikytose patalpose.

2015 metais VSAT Seimo kontrolierių raštu³ informavo, kad VSAT Varėnos rinktinės vadas „2015 m. birželio 15 d. įsakymu patvirtino naujas prieglobsčio prašytojų, laikino sulaikymo ir sulaikytų neįgaliųjų vietas“. 2016 metais VSAT rašte⁴ Seimo kontrolieriams pateikta informacija, kad VSAT užkardose bus atliekami būtini darbai patalpoms pritaikyti asmenų su negalia poreikiams (įrengtos nuovažos, platesnės durys, pertvarkytos sulaikymo ir asmens higienos patalpos).

8.2. Nuvykus į Užkardas buvo nustatyta, kad VSAT Vilniaus rinktinės vadavietės, Purvėnų, Padvarionių užkardų, taip pat Vilniaus ir Medininkų PKP laikino sulaikymo patalpos bei Kenos

¹ Prieiga internete (anglų kalba): <http://www.cpt.coe.int/en/documents/eng-standards.pdf>.

² Seimo kontrolieriaus 2015-05-12 ataskaita Nr. 2015/1-33; Seimo kontrolieriaus 2016-05-11 ataskaita Nr. 2016/1-24.

³ Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos tarnybos vado 2015-07-22 raštas Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigai Nr. (21)-14-3007.

⁴ Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos tarnybos vado 2016-09-26 raštas Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigai Nr. (21)-14-3632.

užkardos prieglobsčio prašytojų patalpos (įskaitant sanitarinius mazgus) tebėra nepritaikytos asmenims su fizine negalia.

Pažymėtina, kad VSAT Varėnos rinktinės vadas įsakymu patvirtino, į kurias VSAT Varėnos rinktinės užkardų ir PKP laikino sulaikymo patalpas turėtų būti talpinami prieglobsčio prašytojai, sulaikyti neįgalieji ir kiti asmenys. Kadangi sulaikyti neįgalieji turi būti pristatomi ne į Purvėnų užkardą, o į Latežerio, Eišiškių, Stasylių, Raigardo ir Švendubrės upių PKP laikino sulaikymo patalpas, nėra būtinybės Purvėnų užkardos patalpas pritaikyti neįgaliesiems.

VSAT Vilniaus rinktinės vado įsakymu nėra patvirtinta tvarka, kuria vadovaujantis sulaikyti neįgalūs asmenys turėtų būti vežami į kurią nors vieną konkrečią rinktinės užkardą. Prieglobsčio prašytojai, laikinai sulaikyti asmenys ir sulaikyti neįgalieji laikomi visose VSAT Vilniaus rinktinės užkardose arba PKP, todėl, būdami jų poreikiams nepritaikytose Vilniaus rinktinės vadavietėse, Padvarionių užkardos, Vilniaus ir Medininkų PKP laikino sulaikymo patalpose bei Kenos užkardos prieglobsčio prašytojų patalpose, asmenys su negalia galėtų patirti nepatogumų, prilygstančių žeminančiam elgesiui.

9. Dėl administracinio, laikino sulaikymo ir prieglobsčio prašytojų patalpų aprūpinimo inventoriu

9.1. Kamerose laikomiems asmenims turi būti užtikrinamos nakties metu poilsiui reikalingos priemonės: išduodami švarūs čiužiniai ir antklodės, nustatytu laiku tiekiamas maistas, sudarytos sąlygos naudotis tualetu ir nusiprausti (Antrosios bendrosios ataskaitos [CPT/Inf (92) 3] 42 punktas, Dvyliktosios bendrosios ataskaitos [CPT/Inf (2002) 15 ir 47 punktai).

VSAT vado pavaduotojas, įgyvendindamas Seimo kontrolieriaus 2016 m. Ataskaitoje pateiktą rekomendaciją – imtis priemonių, kad laikino sulaikymo patalpose nakties metu uždaryti asmenys gautų čiužinį ir apklotą – savo įsakymu⁵ pakeitė Taisyklių 15 punktą, nustatydamas, jog laikino sulaikymo patalpose laikomiems asmenims, kai numatoma, kad jie ten turės praleisti 24 ar daugiau valandų, arba kai į laikino sulaikymo patalpas jie uždaromi nakties metu, turi būti išduodamas minkštasis inventorių.

9.2. Patikrinimų metu nustatyta, kad Purvėnų ir Padvarionių užkardose, Vilniaus PKP nėra minkštojo inventoriaus, kuris turėtų būti duodamas asmenims, uždaromiems į laikino sulaikymo patalpas nakties metu arba ilgesniam nei 24 valandų laikui.

9.3. Seimo kontrolieriaus 2016 m. Ataskaitoje konstatuota, kad nėra teisės aktų, kuriais būtų numatyta, kokiomis asmens higienos priemonėmis ir inventoriu turėtų būti aprūpinamos administracinio ir laikino sulaikymo patalpos Užkardose ir PKP, todėl, siekiant apsaugoti į administracinio ir laikino sulaikymo patalpas patalpintų asmenų teises bei garantuoti jiems tinkamas buvimo sąlygas, taip pat užtikrinti teisinio reguliavimo aiškumą ir vienodą aprūpinimo higienos priemonėmis ir inventoriu tvarką, rekomenduota teisės aktuose aiškiai apibrėžti, kokių asmens higienos priemonių ir kokio inventoriaus (ir kiek) turi būti administracinio bei laikino sulaikymo patalpose.

VSAT vado raštu⁶ Seimo kontrolierius informuotas, kad 2016 m. Ataskaitoje išvardintų VSAT užkardų sulaikymo patalpų sanitariniai mazgai yra aprūpinti asmens higienos priemonėmis (muilu, vienkartiniais rankšluosčiais ir kt.), tačiau nepateikta informacija dėl 2016 m. Ataskaitoje

⁵ Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos vado pavaduotojo, atliekančio tarnybos vado funkcijas, 2016 m. rugsėjo 19 d. įsakymas Nr. 4-450 „Dėl Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos vado 2015 m. liepos 27 d. Įsakymo Nr. 4-259 „Dėl Valstybės sienos apsaugos tarnybos administracinio sulaikymo patalpų įrengimo ir jų panaudojimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“.

⁶ Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos tarnybos vadovo 2016 m. rugsėjo 26 d. raštas Nr. (21)-14-3632 Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigai.

įrašytos rekomendacijos, kad teisės aktuose būtų aiškiai nustatyta, kokių asmens higienos priemonių ir kokio inventoriaus turi būti administracinio bei laikino sulaikymo patalpose.

9.4. Šio vizito metu nustatyta, kad ne visose tikrinamų VSAT užkardų ir PKP laikino sulaikymo patalpose sudarytos tinkamos sąlygos pasirūpinti asmens higiena: nebuvo muilo ir (arba) tualetinio popieriaus (Medininkų PKP, Padvarionių užkarda, Vilniaus rinktinės vadavietė, Purvėnų užkarda).

9.5. Prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo sąlygų aprašo 5.4 punkte reglamentuota, kad patalpose turi būti: lova, stalas, spinta, pagalvė, antklodė, patalynės komplektas, vienkartiniai indai, elektrinis virdulys.

9.6. Patikrinimų metu nustatyta, kad Kenos užkardos prieglobsčių prašytojų apgyvendinimo patalpose nėra nė vienos lovos (prieglobsčio prašantys užsieniečiai naudojami minkštaisiais svetainės baldais).

10. *Dėl asmenų stebėjimo techninių priemonių*

10.1. Pristačius asmenį į tarnybines patalpas budėtojas arba kitas įgaliotas pareigūnas privalo „vykdyti nuolatinį pristatyto asmens elgesio stebėjimą, kad būtų išvengta tarnybos pareigūnų užpuolimo, pristatyto asmens savavališko pasišalinimo, susižalojimo ar kitų neteisėtų veiksmų“ (Taisyklių 4 ir 4.6 punktai); sulaikymo patalpose turi būti sudarytos „sąlygos vizualiai ir per vaizdo kameras stebėti patalpintų asmenų elgesį“ (Reikalavimų patalpoms 9 punktas).

Seimo kontrolieriaus 2016 m. Ataskaitoje nurodyta, kad svarbu tinkamai stebėti visas patalpas, kuriose laikomi sulaikyti asmenys, ir imtis atitinkamų priemonių užtikrinti, kad sulaikytieji bet kuriuo metu galėtų susisiekti su pareigūnais. Nuolatinis asmenų, kurių laisvė apribota, stebėjimas padeda užtikrinti jų saugumą, laiku ir tinkamai tenkinti būtinuosius poreikius (užkirsti kelią asmenų žalojimuisi, užtikrinti galimybę atsigerti vandens, pasinaudoti higienos patalpa ir kt.) (Dvyliktosios bendrosios ataskaitos [CPT/Inf (2002) 15] 48 punktas).

10.2. Patikrinimų metu nustatyta, kad Purvėnų užkardos laikino sulaikymo patalpose nėra sumontuotos vaizdo stebėjimo kameros, todėl sudėtinga užtikrinti sulaikytų asmenų nuolatinį stebėjimą. Užkardos vado ir VSAT Varėnos rinktinės štabo logistikos skyriaus darbuotojų teigimu, artimiausiu metu vaizdo stebėjimo sistema bus įrengta. Ši sistema suteiks galimybę stebėti asmenis ir tamsiuoju paros metu, esant silpnam apšvietimui. Vaizdo stebėjimo sistemos įrengimo buvo imtasi vykdant Seimo kontrolieriaus 2016 m. Ataskaitos rekomendaciją: imtis priemonių, kad būtų pašalinti asmenų stebėjimo priemonių techniniai trūkumai.

11. *Dėl duomenų registravimo*

11.1. Taisyklių 4 ir 4.3 punktuose nustatyta: „Pristačius asmenį į tarnybines patalpas, budėtojas ar kitas įgaliotas pareigūnas privalo: [...] 4.3. užregistruoti asmenį Pristatytų į (padalinio pavadinimas) asmenų apskaitos registre“. „Išleidžiant asmenį iš tarnybinių patalpų, pareigūnas privalo įrašyti apie tai registre“ (Taisyklių 4.13 punktas). „Esant tarnybiniam būtinumui laikinai išvesti asmenį iš administracinio ar laikino sulaikymo patalpų, budėtojas ar kitas įgaliotas pareigūnas registro skiltyje „Pastabos“ įrašo asmenį išvedusio pareigūno vardą, pavardę bei asmens išvedimo ir grąžinimo laiką“ (Taisyklių 16 punktas). Taigi pareigūnai visuomet privalo asmenų apskaitos registre nurodyti asmens buvimo administracinio arba laikino sulaikymo patalpose faktą ir tikslią laikymo juse trukmę.

Seimo kontrolieriaus 2016 m. Ataskaitoje yra konstatuota, kad siekiant užkirsti kelią bet kokiam galimam netinkamam elgesiui su asmenimis, kurių laisvė apribota, turi būti kuo išsamiau ir tiksliau pildomi atitinkami registrai, nurodant juose visas reikšmingas aplinkybes. Netinkamo elgesio su asmenimis, kurių laisvė ribojama, prevencijos požiūriu labai svarbu išsamiai ir tinkamai

registruoti duomenis (patalpinimą į atitinkamas patalpas, jų laikymo tokiose patalpose trukmę ir pan.). Šioje ataskaitoje Seimo kontrolierius VSAT teikė rekomendaciją, kad visuomet būtų fiksuojama, ar į VSAT užkardą arba PKP pristatytas asmuo buvo uždarytas į sulaikymo patalpą ir kiek laiko joje buvo laikytas. VSAT vadas nurodė⁷, kad, įgyvendinant šią rekomendaciją, pareigūnai buvo papildomai instrukuoti apie būtinumą visuomet fiksuoti, ar į užkardą pristatytas asmuo buvo uždarytas į sulaikymo patalpą ir kiek laiko joje buvo laikytas.

Svarbu pažymėti, kad pirmiau nurodytos aplinkybės buvo užfiksuotos ir 2015 metais, Seimo kontrolieriui atliekant patikrinimus VSAT užkardose bei PKP (2015 m. Ataskaita). Jau tuomet buvo pastebėta, kad pildant atitinkamus registrus ne visuomet fiksuojama, ar pristatytas asmuo buvo uždarytas į laikino sulaikymo patalpą ir kiek joje laikytas. VSAT buvo rekomenduota šiuos trūkumus pašalinti. Įgyvendinant Seimo kontrolieriaus rekomendaciją, VSAT vadovybė informavo, kad tarnybos pareigūnai buvo įpareigoti fiksuoti asmenų pristatymo ir išleidimo datą, laiką bei talpinimo į sulaikymo patalpas faktą ir kad tai bus nuolat kontroliuojama atliekant tarnybos struktūrinių padalinių funkcinis patikrinimus.

11.2. Visuose aplankytuose objektuose (Vilniaus rinktinės vadavietėje, Padvarionių, Kenos, Purvėnų užkardose, Medininkų, Vilniaus ir Kenos PKP) patikrinimų metu buvo nustatyta, kad pristatytų asmenų apskaitos arba budėjimo priėmimo ir perdavimo registruose ne visuomet pažymima, ar asmuo buvo patalpintas į administracinio arba laikino sulaikymo patalpas, taip pat nėra įrašų apie buvimą šioje patalpoje trukmę. Todėl būtina pakartotinai informuoti pareigūnus apie jų pareigą registruose visuomet fiksuoti visus asmenų patalpinimo į administracinio arba laikino sulaikymo patalpas faktus, tiksliai nurodyti buvimą šiose patalpose trukmę ir užtikrinti Taisyklių reikalavimų įgyvendinimo kontrolę.

12. Dėl tinkamo apšvietimo užtikrinimo

12.1. Reikalavimų patalpoms 5 punkte nustatyti apšvietimo reikalavimai įrengiamoms, remontuojamoms administracinio ir laikino sulaikymo patalpoms: natūralaus apšvietimo koeficientas turi būti 0,5 proc., dirbtinė apšvietimas – ne mažesnė kaip 200 liuksų (lx), dirbtinė naktinė apšvietimas – ne mažesnė kaip 10 lx ir ne didesnė kaip 20 lx. Prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo sąlygų aprašo 5.2 punkte nustatyti tokie patys apšvietimo reikalavimai prieglobsčio prašytojų patalpoms.

CPT taip pat yra ne kartą pažymėjęs, kad patalpose, skirtose laikyti asmenis, kurių judėjimo laisvė yra suvaržyta, turėtų būti pakankamas apšvietimas, t. y., apšvietimas turėtų būtų tinkamas skaityti; pageidautina, kad kameros būtų apšviestos natūraliai (Antrosios bendrosios ataskaitos [CPT/Inf (92) 3] 42 punktas).

12.2. Seimo kontrolieriaus 2016 m. Ataskaitoje pateikta rekomendacija imtis priemonių užtikrinti, kad VSAT užkardų ir PKP laikino sulaikymo patalpose, kuriose buvo nustatyta dirbtinio apšvietimo trūkumų, būtų įrengtas teisės aktų reikalavimus atitinkantis dirbtinis apšvietimas ir apšvietimo reikalavimų užtikrinimas būtų kontroliuojamas atliekant tarnybos struktūrinių padalinių funkcinis patikrinimus. Pažymėtina, kad VSAT atsakyme⁸ nepateikė informacijos, kaip buvo įgyvendinta Seimo kontrolieriaus rekomendacija užtikrinti VSAT užkardų ir PKP asmenų sulaikymo patalpoms nustatytų apšvietimo reikalavimų įgyvendinimo kontrolę.

12.3. Aplankytuose objektuose (Vilniaus rinktinės vadavietėje, Padvarionių, Kenos, Purvėnų užkardose ir Kenos PKP) patikrinimų metu nustatyta, kad jose užtikrintas tinkamas dirbtinis ir

⁷ Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos tarnybos vado 2016-09-26 raštas Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigai Nr. (21)-14-3632.

⁸ Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos tarnybos vadovo 2016-09-26 raštas Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigai Nr. (21)-14-3632.

(arba) natūralus apšvietimas, išskyrus Medininkų PKP ir Vilniaus PKP laikino sulaikymo patalpas, kuriose nėra natūralaus apšvietimo.

13. Dėl pirmosios pagalbos prieinamumo

13.1. Taisyklių 4 ir 4.7 punktuose nustatyta: „budėtojas ar kitas įgaliotas pareigūnas privalo: [...] 4.7. organizuoti asmens medicininę apžiūrą ir pirmosios pagalbos suteikimą, jei pristatytas asmuo pasiskundžia dėl sveikatos sutrikimo arba pastebėjus pristatyto asmens sveikatos pablogėjimą.“

13.2. Įstaigoje, kurioje nėra darbo medicinos punkto arba sveikatos tarnybos, turi būti pirmosios pagalbos rinkinys, kitos numatytos ir rekomenduojamos medicinos pagalbos priemonės; pirmosios pagalbos rinkinys turi būti paženklintas teisės aktų nustatyta tvarka, gerai matomoje vietoje, lengvai pasiekiamas; įstaigos vadovas turi paskirti už rinkinio priežiūrą ir jo papildymą atsakingą asmenį; rinkinys turi būti nuolat atnaujinamas ir papildomas, jame gali būti tik Lietuvos Respublikoje aprobuotų medicinos pagalbos priemonių; „pasibaigusio tinkamumo vartoti laiko ir netinkamos kokybės medicinos pagalbos priemonės laikyti rinkinyje draudžiama“; darbuotojai turi būti apmokyti suteikti pirmąją pagalbą nukentėjusiajam (Įsakymu dėl pirmosios medicinos pagalbos teikimo patvirtinto Įmonės pirmosios pagalbos rinkinio aprašymo 1, 2, 4, 6–10, 15 punktai).

CPT standartuose taip pat pabrėžiama, kad visose užsieniečių laisvės apribojimo vietose būtina garantuoti sveikatos priežiūrą (Septintosios bendrosios ataskaitos [CPT/Inf (97)10] 26 ir 31 punktai), todėl siektina užtikrinti, kad pareigūnai gerai mokėtų teikti pirmąją medicinos pagalbą. Svarbu ne tik pareigūnų geri įgūdžiai, bet ir tinkamai medicinos pagalbai teikti reikalingų priemonių išteklių: VSAT užkardose ir PKP turi būti pakankamai priemonių pirmajai medicinos pagalbai teikti, pareigūnai privalo būti informuoti apie jų buvimo vietą, priemonėmis turi rūpintis paskirtas už jų priežiūrą ir atnaujinimą atsakingas asmuo.

13.3. VSAT užkardose ir PKP nėra medicinos punktų, tačiau patikrinimų metu nustatyta, kad pareigūnai moka organizuoti asmens medicininę apžiūrą, gali suteikti pirmąją medicinos pagalbą. Siekdama, kad pareigūnai neprarastų šių gebėjimų, VSAT periodiškai organizuoja medicinines pagalbos žinių patikrinimą.

VSAT užkardose ir PKP budėtojų postuose (išskyrus Vilniaus PKP) yra pirmosios pagalbos rinkiniai (vienoje didžiausių užkardų (Padvarionių) rasti trys pirmosios pagalbos rinkiniai). Vilniaus PKP pareigūnai patikrinimo metu negalėjo surasti pirmosios pagalbos rinkinio ir nurodyti už jo priežiūrą bei papildymą atsakingo asmens. Pirmosios pagalbos rinkiniai atitiko teisės aktų reikalavimus (buvo nustatyta tvarka paženklinti, lengvai pasiekiami, jais rūpinosi paskirtas už rinkinio priežiūrą ir jo papildymą atsakingas asmuo (atitinkamai – VSAT Vilniaus arba Varėnos rinktinės Logistikos padalinio vadovas), išskyrus: Purvėnų užkardoje, Padvarionių užkardoje (vienos iš trijų vaistinėlių) ir Medininkų PKP turimų pirmosios pagalbos rinkinių medicinos priemonės buvo netinkamos naudoti (galiojimo laikas pasibaigęs).

14. Dėl švaros užtikrinimo, dezinfekcijos ir deratizacijos atlikimo

14.1. Taisyklių 19–20 punktuose reglamentuota, kad už tvarką ir švarą administracinio arba laikino sulaikymo patalpose yra atsakingas padalinio budėtojas arba kitas atsakingas pareigūnas; „atsilaisvinus patalpoms (išleidus ar konvojavus ten laikytus asmenis), patalpų, sanitarinių mazgų grindys, santechniniai įrenginiai, praustuvės turi būti plaunamos karštu vandeniu, valomos su valikliais, turinčiais dezinfekantų“.

Dezinfekcijos aprašo 1-ajame priede reglamentuota, kad VSAT PKP ir VSAT struktūriniuose padaliniuose esančios laikino sulaikymo ir prieglobsčio prašytojų patalpos yra įtrauktos į objektų, kuriuose turi būti organizuojamas ir atliekamas nuolatinis graužikų ir

nariuotakojų stebėjimas bei naikinimas, sąrašą. Už nuolatinį nariuotakojų ir graužikų stebėjimą yra atsakingas objekto savininkas arba jo įgaliotas asmuo.

Dezinfekcijos aprašo 1-ajame priede įtvirtinta, kad, nustačius nariuotakojų ar (ir) graužikų buvimo pėdsakus, jų „privalomąjį profilaktinį aplinkos kenksmingumo pašalinimą (dezinfekciją, deratizaciją) atlieka tai veiklai licencijuoti asmenys“; atliekant privalomąjį profilaktinį aplinkos kenksmingumo pašalinimą (dezinfekciją, dezinfekciją, deratizaciją), turi būti laikomasi Lietuvos higienos normoje⁹ nustatytų reikalavimų; „licencijuoti asmenys, atlikę privalomąjį profilaktinį aplinkos kenksmingumo pašalinimą (dezinfekciją, deratizaciją), duomenis apie atliktus darbus įrašo kenkėjų stebėjimo ir naikinimo darbų atlikimo (registravimo) žurnale“ (5, 11–12 punktai).

14.2. Patikrinimų metu nustatyta, kad visose aplankytose VSAT užkardose ir PKP kasdien tvarkomos laikino sulaikymo bei prieglobsčio prašytojų patalpos; išleidus laikytus asmenis šios patalpos valomos su valikliais, turinčiais dezinfekantų. Taip pat konstatuota, jog sanitariniai mazgai yra tvarkingi, įrengti taip, kad būtų užtikrinamas jais nesinaudojančio asmens privatumas; santechninė įranga veiks tinkamai.

Vilniaus ir Varėnos rinktinių užkardų ir PKP patalpose atliekama: nuolatinis stebėjimas, kad nebūtų graužikų ir nariuotakojų, o konvojui skirtose transporto priemonėse – infekcinių ligų profilaktika. Prireikus, dezinfekcijos, dezinfekcijos ir deratizacijos paslaugas teikia specialistai (VSAT Vilniaus rinktinės vadovybė 2017 m. sausio mėn. pasirašė šių paslaugų pirkimo sutartį, o VSAT Varėnos rinktinėje šios paslaugos perkamos pagal poreikį).

15. Dėl informacijos URC laikomiems asmenims prieinamumo

15.1. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 25 straipsnio 4 dalyje yra įtvirtinta asmens teisė įstatymo nustatyta tvarka gauti informaciją iš valstybės įstaigų.

Užsieniečiai, t. y. asmenys, kurie nėra Lietuvos Respublikos piliečiai, neatsižvelgiant į tai, ar jie turi kurios nors užsienio valstybės pilietybę ar neturi jokios, „Lietuvos Respublikoje turi tas teises ir laisves, kurias numato Lietuvos Respublikos Konstitucija, tarptautinės sutartys, Lietuvos Respublikos įstatymai ir Europos Sąjungos teisės aktai“ (ĮUTP 2 straipsnio 32 punktas, 3 straipsnio 1 dalis).

Jeigu esama požymių, kad „sulaikymo vietoje, pasienio kontrolės punkte ar tranzito zonoje esantis užsienietis gali pageidauti kreiptis dėl prieglobsčio, tokiam užsieniečiui jam suprantama kalba pateikiama informacija apie šią teisę ir taikytinas procedūras“ (ĮUTP 65 straipsnis). „Prieglobsčio prašytojai turi teisę „nemokamai gauti informaciją apie savo teises ir pareigas bei jų nevykdymo padarinius prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimo metu, taip pat informaciją, susijusią su prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimu“ (ĮUTP 71 straipsnio 1 dalies 2 punktas).

„Papildomą apsaugą gavusiam užsieniečiui jam suprantama kalba suteikiama informacija apie Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytas teises ir pareigas, susijusias su papildoma apsauga“ (ĮUTP 87 straipsnio 4 dalis). „Užsieniečiai, kurie yra gavę laikinąją apsaugą Lietuvos Respublikoje, laikinosios apsaugos teikimo laikotarpiu turi teisę gauti visą reikiamą informaciją apie savo teisinę padėtį gimtąja arba jiems suprantama kalba“ (ĮUTP 94 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Laikinojo užsieniečių apgyvendinimo aprašo 18.2 ir 19.1 punktuose nustatyta, kad URC apgyvendinti užsieniečiai turi teisę „gauti informaciją apie savo teisinę padėtį Lietuvos Respublikoje; nemokamai gauti informaciją apie savo teises ir pareigas bei jų nevykdymo

⁹ Lietuvos higienos norma HN 90:2011 „Dezinfekcijos, dezinfekcijos ir deratizacijos bendrieji saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. V-327 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 90:2011 „Dezinfekcijos, dezinfekcijos ir deratizacijos bendrieji saugos reikalavimai“ patvirtinimo“.

padarinius prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimo metu, taip pat informaciją, susijusią su prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimu.“

15.2. Atliekant patikrinimą nustatyta, kad kiekvienam į URC pristatytam užsieniečiui yra priskiriamas Tyrimų skyriaus pareigūnas, kuris yra atsakingas už tolesnius su asmens padėtimi susijusius veiksmus, kurie priklauso nuo užsieniečio teisinio statuso (neteisėtai atvykęs į Lietuvos Respubliką arba neteisėtai esantis Lietuvos Respublikoje užsienietis, arba užsienietis, kuris pateikė prašymą suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje).

Patikrinimo metu taip pat paaiškėjo, kad URC Tyrimų skyriaus specialisto pareigybės aprašyme yra įtvirtinta tokio tarnautojo pareiga: „tinkamai ir laiku atlikti pirminius veiksmus, susijusius su prieglobsčio prašymo pateikimu“, „priimti užsieniečių prašymus suteikti prieglobstį ir atlikti pirminę jų apklausą, užpildyti šios apklausos protokolą, formuoti užsieniečių bylas ir nustatyta tvarka perduoti jas Migracijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos“, „nagrinėti dokumentus dėl sulaikytų ir apgyvendintų užsieniečių išsiuntimo ar grąžinimo“. Pažymėtina, kad Tyrimų skyriaus pareigūnai tinkamai atlieka savo pareigą informuoti laikomus asmenis apie jų teisinę padėtį, laiku supažindina su tokiems asmenims aktualiais sprendimais, su sprendimų ir nuobaudų apskundimo tvarka bei URC vidaus tvarkos taisyklėmis, teikia su sveikatos priežiūra susijusią ir (arba) kitą aktualią informaciją (dėl galimybės gauti specialią teisinę pagalbą ir pan.).

15.3. Bylų tvarkymo ir tyrimo veiksmų atlikimo tvarkos aprašo 1 ir 2 punktuose nustatyta, kad atsakingi URC pareigūnai privalo atlikti „tyrimo veiksmus, nustatant apgyvendintų asmenų asmens tapatybę bei pilietybę“; šiuos veiksmus jie „turi atlikti per 5 darbo dienas nuo užsieniečio apgyvendinimo Užsieniečių registravimo centre dienos“; „atsakingas pareigūnas kartą į mėnesį privalo išaiškinti [užsieniečiui] jo teisinę padėtį Lietuvos Respublikoje bei Užsieniečių registracijos centro vidaus tvarkos taisykles“ (5 punktas).

Valstybė turi užtikrinti, kad sulaikytiems prieglobsčio prašytojams būtų nuolat teikiama informacija apie jų teises ir pareigas, taip pat apie jų buvimą užsieniečių centre reglamentuojančias taisykles tokia kalba, kurią jie supranta arba, kaip pagrįstai manoma, turi suprasti, išskyrus atvejį, kai prašytojas pasienio punkte arba tranzito zonoje sulaikomas trumpam laikotarpiui (Direktyvos 10 straipsnio 5 dalis). Valstybė taip pat turi užtikrinti, kad prieglobsčio prašytojams būtų suteikta informacija apie organizacijas arba asmenų grupes, teikiančias specialią teisinę pagalbą, taip pat apie organizacijas, kurios galėtų suteikti pagalbą arba informuoti prieglobsčio prašytojus apie galiojančias priėmimo sąlygas, įskaitant sveikatos priežiūrą. Tai turi būti daroma raštu ir ta kalba, kurią supranta arba, kaip pagrįstai manoma, turi suprasti prašytojas. Tam tikrais atvejais ši informacija taip pat gali būti teikiama žodžiu (Direktyvos 5 straipsnis).

15.4. Patikrinimo metu vertinant informacijos prieinamumą URC laikomiems asmenims, buvo nustatyta, kad URC darbuotojai naujai atvykusius užsieniečius jiems suprantama kalba, laikydamiesi nustatytų terminų, supažindina (pasirašytinai) su jų teisėmis bei pareigomis ir Centro vidaus tvarkos taisyklėmis.

Pažymėtina, kad Centro vidaus tvarkos taisyklės yra išverstos į anglų, rusų, vietnamiečių, dari ir kitas kalbas, todėl daugumai užsieniečių turi būti suprantamos. Taip pat nustatyta, kad sulaikytų užsieniečių ir prieglobsčio prašytojų bendrabučių informacinėse lentose yra patalpintos Centro vidaus tvarkos taisyklės, informacija apie Centro gyventojų teises bei pareigas (su vertimais į daugumai suprantamas kalbas), anketinių duomenų pateikimo tvarką; nurodyti teisinę ir kitokią pagalbą teikiančių asmenų bei organizacijų kontaktiniai duomenys, kita aktuali informacija, pvz., apie Centre vykstančius renginius ir užsiėmimus, Centre laikomiems asmenims – privalomo tvarkymosi grafikas ir kt.

Vertėjo paslaugos Centre apgyvendintiems prieglobsčio prašytojams yra teikiamos pagal pasirašytą vertimo paslaugų sutartį; tačiau vertėjo paslaugomis ne visada gali pasinaudoti neteisėtai atvykę į Lietuvos Respubliką arba neteisėtai Lietuvos Respublikoje esantys užsieniečiai. URC

pareigūnai susiduria su komunikacijos problema, kuomet reikia bendrauti su kitų šalių piliečiais, kurie kalba tik savo gimtąja kalba, o toji kalba nėra Europos Sąjungoje ir Lietuvos Respublikoje dažniausiai vartojama kalba (pvz., anglų, prancūzų, vokiečių arba rusų). Tuomet, kaip paaikškino Centro darbuotojai, jie naudojami automatinio vertimo internetinėmis programomis („Google translate“); išimtiniais atvejais prašo vertėjo pagalbos telefonu.

IV. IŠVADOS

16. Atlikus patikrinimus ir įvertinus faktines aplinkybes (asmenų laikymo administracinio, laikino sulaikymo ir prieglobsčio prašytojų patalpose taikomos saugumo priemonės, laikymo ir higienos sąlygos, pirmosios medicinos pagalbos prieinamumas ir kt.), konstatuoti šie trūkumai:

16.1. patalpos, skirtos apriboti asmenų laisvę (taip pat ir ten įrengti sanitariniai mazgai), nėra pritaikytos neįgaliesiems (Vilniaus rinktinės vadavietės, Purvėnų, Padvarionių užkardų, taip pat Vilniaus ir Medininkų PKP laikino sulaikymo patalpos bei Kenos užkardos prieglobsčio prašytojų patalpos);

16.2. neturima minkštojo inventoriaus, skirto asmenims, uždaromiems į laikino sulaikymo patalpas nakties metu arba ilgesniam nei 24 valandų laikotarpiui (Purvėnų ir Padvarionių užkardos, Vilniaus PKP);

16.3. ne visi laikino sulaikymo patalpų sanitariniai mazgai aprūpinti asmens higienos priemonėmis ir (arba) reikiamu inventoriumi (Purvėnų ir Padvarionių užkardos);

16.4. prieglobsčių prašytojų patalpose nėra lovų (Kenos užkarda);

16.5. ne visuomet fiksuojama, ar į užkardą pristatytas asmuo buvo uždarytas į laikino sulaikymo patalpą ir kiek laiko joje išbuvo (Vilniaus rinktinės vadavietė, Padvarionių, Kenos ir Purvėnų užkardos, Medininkų, Vilniaus ir Kenos PKP);

16.6. nėra pirmosios pagalbos rinkinio ir nėra paskirtas už jo priežiūrą bei papildymą atsakingas asmuo (Vilniaus PKP); pasibaigęs pirmosios pagalbos rinkinius sudarančių priemonių galiojimo laikas (Medininkų PKP, Padvarionių užkarda, Purvėnų užkarda);

16.7. laikino sulaikymo patalpose laikomiems asmenims neužtikrinamos sąlygos pasirūpinti asmens higiena (Vilniaus rinktinės vadavietė, Padvarionių ir Purvėnų užkardos; Medininkų PKP);

16.8. neužtikrinamos kvalifikuoto vertėjo paslaugos, kad su neteisėtai atvykusiais į Lietuvos Respubliką arba neteisėtai Lietuvos Respublikoje esančiais užsieniečiais, kalbančiais tik savo gimtąja kalba, kai ši kalba nėra Europos Sąjungoje ir Lietuvoje dažniausiai vartojama kalba (anglų, prancūzų, vokiečių arba rusų), būtų galima tinkamai komunikuoti (URC).

V. REKOMENDACIJOS

17. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, atsižvelgdamas į atlikus patikrinimus, nustatytas aplinkybes, ir vadovaudamasis LR SKĮ 19¹ straipsnio 4 dalies 7 punktu, 19¹ straipsnio 6 dalimi, rekomenduoja Valstybės sienos apsaugos tarnybos vadui generolui Renatui Požėlai imtis priemonių siekiant užtikrinti, kad:

17.1. kiekvienos rinktinės bent vienos užkardos ir PKP patalpos būtų pritaikytos asmenų su negalia poreikiams (įėjimai ir durys, sulaikymo bei asmens higienos patalpos) ir turintieji negalią būtų pristatomi tik į jų poreikius atitinkančias užkardų arba PKP patalpas;

17.2. asmenims, uždaromiems į laikino sulaikymo patalpas nakties metu arba ilgesniam nei 24 valandų laikotarpiui, būtų išduodamas minkštasis inventoriųs;

17.3. visi laikino sulaikymo patalpų sanitariniai mazgai būtų aprūpinti asmens higienos priemonėmis bei reikiamu inventoriumi;

17.4. prieglobsčių prašytojų patalpose būtų įrengtos lovos (Kenos užkarda);

17.5. visuomet būtų fiksuojama, ar į užkardą (arba PKP) pristatytas asmuo buvo uždarytas į sulaikymo patalpą ir kiek laiko joje buvo laikytas;

17.6. užkardose ir PKP būtų pakankamas kiekis tinkamų priemonių pirmajai medicinos pagalbai teikti, pareigūnai žinotų pirmosios pagalbos rinkinio (rinkinių) laikymo vietą ir būtų paskirtas už tokios vaistinėlės priežiūrą bei papildymą (atnaujinimą) atsakingas asmuo;

17.7. būtų ieškoma galimybių pasitelkti vertėjus (bent susisiekti su jais telefonu) tais atvejais, kuomet URC darbuotojams tenka bendrauti su neteisėtai į Lietuvos Respubliką atvykusiais arba neteisėtai Lietuvos Respublikoje esančiais užsieniečiais, kalbančiais tik savo gimtąja kalba, kai toji kalba nėra Europos Sąjungoje ir Lietuvos Respublikoje dažniausiai vartojama kalba (anglų, prancūzų, vokiečių, rusų).

18. Seimo kontrolierius pakartotinai rekomenduoja Valstybės sienos apsaugos tarnybos vadui generolui Renatui Požėlai imtis priemonių, kad:

18.1. būtų apsvarstyta galimybė patobulinti teisinį reglamentavimą, susijusį su administracinio ir laikino sulaikymo patalpų aprūpinimu asmens higienos priemonėmis bei būtinu inventoriumi;

18.2. būtų užtikrinama laikino sulaikymo ir prieglobsčio prašytojų patalpoms nustatytų apšvietimo ir kitų su patalpų įrengimu bei asmens teisių apsauga susijusių reikalavimų įgyvendinimo kontrolė.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19^l straipsnio 6 dalimi apie Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus pranešti iki 2017 m. liepos 31 d. Kompetentingos institucijos turi konsultuotis su Seimo kontrolieriumi dėl rekomendacijų galimų įgyvendinimo priemonių.

Seimo kontrolierius, Įstaigos vadovas

Augustinas Normantas